

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ
TELEFONSZÁM: 38—4—90.

„Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják.

Megjelenik havonta

Magyar művész sikere Hollandiában.

1934. nyarán Magyarországon tartózkodott a hollandiai Leyden város egyik előkelő családjának leánya is, aki a „távlovaglás”-ra érkezett ide és annak lezajlása után fővárosunk szépségében is gyönyörködött.

Minden bizonnyal kellemes impressziókkal tért haza Magyarországból és emlékei tartósaknak is bizonyultak, mert ez év tavaszán levélben azon kéréssel fordult a Magyar-Holland Társaság főtítkárához, hogy vásároltassa meg részére a Rákóczi-úti „Debrecen” szálló középső éttermében levő egyik nagy festményt, mely egy hortobágyi ménes terelését ábrázolta. A szálló tulajdonosa azonban nem szívesen vált volna meg a festménytől, mire főtítkárunk a művészhez, Benyovszky Istvánhoz fordult. Benyovszky úr szíves készséggel vállalkozott arra, hogy egy másik hortobágyi képet fessen a leydeni hölgynek, aki nászajándékuul szánta azt vőlegényének. A festmény el is készült, azt kiszállítottuk Hollandiába, és hogy mily hatást ért el, legpregnansabban alábbi, Vreede hollandi alkonzul úrhoz intézett levél igazolja:

„Tegnap a legnagyobb rendben érkezett meg a rendkívüli gonddal becsomagolt festmény és sietek közölni Önnel, mily örömmel tölt ez el. Természetesen igen nagy érdeklődéssel vártuk, milyen lesz. Most megírhatom, hogy a festményt kiválónak találjuk, szép színekkel festett erőteljes képnek, előadásában sok mozgással. Hálás köszönetet mondunk Önnek az ügy körül kifejtett fáradásaiért és gondosságáért.

Nagyon örülünk, hogy ez az értékes kép emlékeztetője lesz annak a szép hétnek, amit Magyarországon eltöltöttünk.”

Állattenyésztés Hollandiában.

Részlet Fellner Kálmán dr. „Hollandia mezőgazdasága“ c. tanulmányából.

Az állattenyésztés Hollandia legfontosabb mezőgazdasági üzeme. Lovaiak nagy része hidegvérű, belga típus, azonban, különösen Frieslandban, kedvelt a melegvérű ottani tájfajta, amely igen nehéz és az oldenburgihoz hasonló. A lótenyésztés Hollandiában is meglehetősen nehézségekkel küzd és jelentősége évről-évre csökken. Annál nagyobb fontosságú a szarvasmarhatenyésztés. A tájfajták száma aránylag csekély, nagyrészt a feketetarka lapályfajtát tenyésztik, de találni még elég szép számban vöröstarka lapályfajtát is. Törzskönyvezés és tejelésellenőrzés példás, fejlettségére jellemző, hogy az ország tehenállományának közel 25%-a ellenőrzés alatt áll. A fejlődés nem annyira a tejmenyiség emelkedésében, mint inkább a magasabb zsírtartalomban nyilvánul meg. A frieslandi törzskönyv adatai szerint 1895-ben a tej átlagos zsírtartalma 2.99%, 1925-ben pedig 3.54%, ami 4500 kg átlagfejésnél igen nagy eredmény. Hollandia tenyészállatkivitele jelentős, azonban a szomszédos piacokon dúló heves verseny folytán újabban inkább a távoli, tengerentúli államokba irányul. 1928-ban kivittek 1000 bikát, 3800 tehenet és 14.000 drb növendékjószágot. A vágóállatállományból a bikák és tehenek nagy része belföldön fogy el, míg az évi 400.000 borjúból kb. 360.000 drb exportra kerül. Hollandia húsexportja, melynek nagy része Németországba irányul, 1928-ban 13 millió kg. volt.

A juhtenyésztés jelentősége csekély, annál fontosabb azonban a sertésenyésztés. Leginkább a nemesített húsertést tartják, amely nagyjában a német típusnak felel meg, azonban az eredeti angol, leginkább large white anyag is népszerű. Hollandia 1926-ig főleg az angol piacot látta el friss sertéshússal és exportvágóhídjai nagyrészt 50—60 kg-os sertéseket dolgoztak fel, amióta azonban Angliába csak füstölt vagy sózott sertéshús vihető be, az ország is áttért a bacongyártásra. Az átszervezés nem volt könnyű feladat, mégis rövid idő alatt sikerült és ma évenként kb. 560.000 q bacont szállítanak Angliába, míg 300.000 q friss sertéshúst Franciaországban, 100.000 q sózott és füstölt sertéshúst és szalonnát pedig Németországban helyeznek el.

Leggyorsabban a baromfitenyésztés fejlődött. Hollandia 25 évvel ezelőtt tojásbevitelre szorult, ma pedig 1.6—1.7 milliárd tojást termel évente és tojáskivitele, melynek nagy része Németországba és Angliába irányul, 1928-ban 75 millió kilogramm. A tyúkok száma 1921-től 1924-ig 10-ről 15 millióra növekedett, ami igazolja, hogy a baromfitenyésztés bámulatos gyorsasággal fejlődik ott, ahol a természeti viszonyok megfelelnek és a helyes szervezés előfeltételei megvannak. A baromfitenyésztés csaknem kizáróan női munka, egy-egy üzem rendszerint annyi tyúkot tart, ahánynak ellátását a gazda felesége kényelmesen elvállalhatja. A baromfitenyésztés súlypontja a kisebb üzemeken van és csaknem minden gazdaságban találunk 10—100 tyúkot. A farmok a tenyésztőanyagot állítják elő, amelyre mindig akad vevő. A szövetkezetek észszerű támogatásával, a konzulensek utasításait követve, ma az egyöntetű takarmányozási és tartási rendszer mellett Hollandia baromfitenyésztése a decentralizált nagvüzem benyomását kelti, ólak, takarmány-, csapófészkek stb. az egész országban egységes. A tyúkok naponként 60 g keveréktakarmányt és 80 g magot kapnak, a takarmányozási költség évenként és darabonként átlag 14 pengő és miután csak 160 darab évi tojáshozamon felüli tyúkot tartanak, a haszon tojónként 8—9 pengő. Általában leboront és barneveldit tartanak.

Az állattenyésztésből származó évi értéknövekedés 1903-ban 850 millió P volt, ma pedig hozzávetőlegesen 2 milliárd pengő. A tejelést ellenőrző egyesületek az országos teihozamot tehenenként 3500 literre becsülik, az évi 4 milliárd liter tejből 2.3 milliárdot vaj-, 650 millió litert pedig

sajtgyártásra használnak fel. A tejipar az ország egyik legfontosabb iparága. A fogyasztási tejként való értékesítés Hollandiában is a legelőnyösebb; a gazdától a magánkézben levő városi tejüzemek veszik meg a tejet. A tejárak évszakonként változnak: nagyobb városok közelében a termelői tejár a gazdaságban októbertől márciusig kb. 22 fillér, nyáron pedig 15—17 fillér. A városi tejkörzetek egy részében az üzemek sajtgyártásra is be rendezkedtek úgy, hogy kedvezőtlen áralakulás esetén minden zökkenő nélkül a gazdaságban dolgozhatják fel a tejet, ilyen módon a tejárak stabilizálása bizonyos mértékig biztosítható. Előfordul, hogy egy-egy gazdaság évente háromszor is megváltoztatja a tejértékesítés módját, bár kétségtelen, hogy feldolgozás útján az értékesítés ott sem nagyon kedvező. Érdekes intézmény a loosduineni tejárverés, ahol 90 kistermelő heti termelését, kb. 200.000 litert minden héten, eddig igen jó áron elárverezik. Takarmányozási célra nem sok tejet használ fel a hollandus, egy borjúra 200—400 litert számít. A vajgyártás eleinte a gazdaságban történt, azonban a jelenlegi kiváló minőség előállítása csak a szövetkezeti üzemek általános bevezetésével sikerült. 1928-ban 946 szövetkezeti üzem található az országban és egyes vidékeken csaknem minden községben van szövetkezet. A szövetkezetek szövetségekbe tömörültek a nyersanyagok egységes beszerzésére, a személyzet oktatására és egységes értékesítésre. 1904 óta rendszeresítették az állami márkázást, 1914 óta pedig csak márkázott vaj hagyhatja el a határt. A vajtermelés 92%-át márkázzák, belföldön évente kb. 4000 vagon fogy el, kivételre pedig 4700 vagon kerül. A sajtgyártás a vajgyártásnál is fontosabb, 1928-ban 13.200 vagon sajtot állítottak elő, amelyből 9200 vagon kivételre került. A sajt azonban nemcsak az üzemekben, hanem a gazdaságokban is készül. Utóbbi zsírtartalma alapján fizetik a kereskedők, illetőleg szövetkezetek. A sajtmárkázás ugyancsak hosszabb ideje be van vezetve. Egyéb tejtermékeket, mint teiport, konzervtejet és tejszint 50. nagyrészt magánkézben levő gyár állít elő, a gyártmányok értéke 1928-ban kb. 140 millió pengő, amelynek nagy részét exportálták.

Különfélék.

A jávaiak babonája.

Jáva szigetén lakik a földnek talán a legbabonásabb népe. Ennek a babonának egyik legkülönösebb megnyilvánulása, hogy ha rossz útra térnek, más nevet adnak a gyermeknek, abban a reményben, hogy az így boldogabb lesz. A jávai ugyanis abban a szilárd meggyőződésben él, hogy az ember boldogsága vagy boldogtalansága a nevéből függ. Erre nézve jellemző történetként beszél el egy indiai újságíró: Egy jávai gyermeket már sokszor megbüntettek iskolakerülés végett. Mikor már semmi sem használt, kicsapták az iskolából. Erre aztán a tanító a gyerek apjától levelet kapott, amelyben értesíti, hogy a fiút más névre keresztelték. Ezzel a gyerek jellege megváltozott. Az engedetlen fiúból szófogadó fiú lesz, lustasága szorgalommal válik. Ebben a meggyőződésben az apa arra kéri, hogy a gyereket vegyék fel újból az iskolába.

Egy amerikai hajó ezer krokodilust hozott Rotterdamba.

Rotterdamból jelentik: A köln—rotterdami vasútvonal mentén fekszik Rhenen városka, mely érdekes állatkertjével már sokszor magára vonta a figyelmet. Rhenenben hónapok óta dolgoztak egy hatalmas medencén, melynek most megérkeztek a lakói. Egy amerikai hajó ezer jól kifejlett

krokodilust hozatt a rheneni Ouwehand-féle állatkert számára. A hajó a rotterdami kikötőben kötött ki. A krokodilusok átlag 4—5 méter hosszú állatok, ilyen óriási krokodilus-csoport eddig még nem volt Európában. 1925-ben Berlinben volt látható egy krokodilus-kiállítás, akkor azonban csak 4—500 krokodilus hemzsegett a medencében, míg a világháború előtt a párisi Jardin des Plantes mutogatott egy nyári idényen át a közönségnek egy háromszáz darabból álló krokodilustömeget. Az amerikai hajó bel-sejét egy kis trópusi kertté alakították át, amelyben nagy medencék voltak felállítva és a krokodilusok szabadon mozogtak a hajó termeiben. Mesterséges napfényt kaptak és — mint a hajó kapitánya kijelentette, — az etetésük is nagyon sok gondot okozott, bár a krokodilus aránylag igénytelen állat, amely megelégszik, ha hetenként egyszer kap eledelt.

Magyar-Holland krónika

Magyar holland légiforgalmi egyezmény.

Tormay Géza kereskedelemügyi államtitkár és Lucien G. van Hoorn budapesti németalföldi követ a kereskedelemügyi minisztériumban aláírták a magyar-holland légiforgalmi egyezményt.

Holland dalosok jönnek Budapestre.

Sipőcz Jenő dr. főpolgármester meghívta Budapestre a Die Haaghers Sanghers hágai dalosegyesület kórusát. A híres dalkör elnöke levelet intézett a polgármesterhez, amelyben bejelenti, hogy örömmel vette tudomásul Sipőcz Jenő főpolgármester meghívását. A dalegyesület vezetősége annak a reményének ad kifejezést a levélben, hogy még a nyáron létrejöhet a kórus budapesti útja.

Dr. Hugo de Vries, a világ leghíresebb botanikusa meghalt.

Amszterdamból jelentik: Lunteren városka mellett, a híressé lett De Bronhorst-kastélyban váratlanul meghalt dr. Hugo de Vries, a világ leghíresebb botanikusa. De Vries egyetemi tanár Európa legrégebbi egyetemén — Heidelbergben, Würzburgban, Leidenben és Groningenben végezte el egyetemi tanulmányait, több európai és amerikai egyetemen tanított, később pedig negyvenkilenc külföldi egyetem választotta díszdoktorává, 86 éves volt.

Levélbélyegsorozat a holland filharmonikus zenekarok javára.

Hágából jelentik: Június 1-től kezdődőleg négy hónapon át a holland királyi posta érdekes „nyári bélyegeket“ hoz forgalomba. A másfél, öt, hat és tizenkét centes bélyegek híres karmesterek arcképeit ábrázolják és felárral kerülnek eladásra. A felárat az amsterdami, az utrechti, arnheimi, haarlemi, groningeni és maastrichti városi filharmonikus zenekarok anyagi válságának leküzdésére fordítják.